

104289

Kapteinen som motarbeidet mobiliseringen på Hvalsmoen i 1940.

Interessant sak i byretten.

Kaptein Per Amund Kjørstad tjenstgjorde som regimentsintendant ved Ingeniørregimentet på Hvalsmoen i april dagene 1940 og søkte herunder å motarbeide alminnelig mobilisering ved at han sendte hjem frivillig mannskap. I dag sto han i byretten for dommer Zimmer tiltalt for forbrytelse mot straffelovens pgf. 86. Hans forsvarer er overrettssaksfører Fredrik Platou. Som aktor møter advokat Sjaastad.

Tiltalte var medlem av NS. før krigen, og gjorde seg bemerket i 1939 ved å delta i nazidemonstrasjonen i Stortinget da NS delte ut flyveblad. Han ble for dette forhold satt under tiltale, men frifunnet av byretten.

Før tiltalte avga forklaring gjorde forsvareren oppmerksom på at det vil bli gjort innvending mot det punkt i tiltalen som går ut på at tiltalte har motarbeidet «alminnelig mobilisering». Det var ingen alminnelig mobilisering, hevder forsvareren, men bare delvis eller «stille» mobilisering.

Ifølge tiltalebeslutningen svarte tiltalte på forespørsel fra regimentssjefen, oberst Johnsen, at han ville foretrekke å la seg internere framfor å være lojal mot de lovlige norske myndigheter; og han ga også uttrykk for at han kunne komme til å følge en ordre fra Quisling.

Kaptein Kjørstad forklarte at han var utdannet ingeniør. Han kjente ikke til at det var krigstilstand mellom Norge og Tyskland, at Kongen og Regjeringen reiste til England for å fortsette kampen, at det ble utdannet norske flyvere ute, at det overhodet reiste nordmann til England. Heller ikke kjente han begrunnelsen for hvorfor offiserene ble sendt til Tyskland, erklærte han.

Om sitt forhold omkring 9. april 1940

forklarte han: Jeg fikk om morgenen 9. april telefonbeskjed fra regimentssjefen om å møte på Akershus. Oppgaven var å pakke sammen de viktigste arkiver, så de kunne bringes i sikkerhet. Turen gikk så til Slemdal og derfra til Eidsvoll. Som adjutant for regimentssjefen, oberst Johnsen, ble jeg sendt til Oslo for å ordne noen saker, mens mannskapene reiste til Hvalsmoen. Dagen etter reiste jeg etter til Hvalsmoen, fortsatte han. Mobiliseringen var da i gang. Etter ordren skulle den avdeling jeg var knyttet til være ferdig oppsatt mandag den 15. april. Det slo meg, sa tiltalte, at bare 10 prosent av den samlede regimentsstyrke skulle innkalles.

Tiltalte innrømmet å ha sendt hjem igjen en mann etter ordre fra regimentssjefen, og det er også riktig at jeg den 11. april overfor et par karer fra en annen avdeling sa som så, at «slik jeg ser det kan jeg vanskelig tenke meg at det blir noe av denne mobiliseringen, så dere kan ta det med ro og se tiden an». Løytnant Giertsen kom til stede og overhørte min samtale. Det er mulig at han misforsto meg, for etterat han hadde snakket med oberst Johnsen ble jeg internert. Obersten uttalte til meg «at vi må finne en ordning med Dem, dette går ikke lenger». Jeg fikk fra nu av følelsen av at jeg skulle holdes utenfor og satte dette i forbindelse med mitt medlemskap i NS.

Dommeren: Hvordan ville De ha stilt Dem til en ordre fra Quisling?

Tiltalte: Jeg sa til oberst Johnsen, som spurte meg om dette, at jeg kunne tenke meg muligheten av å lystre en ordre fra Quisling, så sant det ikke strid mot min embetsed.